ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1965

Vyhlásené: 06.04.1965 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

31

VYHLÁŠKA
Ústrednej rady odborov

z 1. apríla 1965,

ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolania

Ústredná rada odborov po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi ustanovuje podľa § 15 ods. 1 a § 27 ods. 1 zákona č. 30/1965 Zb. o odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolania (ďalej len „zákon“):

Prvý oddiel
K § 2 zákona

Plnenie pracovných úloh

§ 1

(1) Plnením pracovných úloh je výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru, iná činnosť vykonávaná na príkaz organizácie a činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty.

(2) Plnením pracovných úloh je aj činnosť vykonávaná pre organizáciu na podnet spoločenskej organizácie alebo spolupracovníkov, príp. i činnosť vykonávaná pre organizáciu z vlastnej iniciatívy, pokiaľ na ňu pracovník nepotrebuje osobitné oprávnenie alebo ju nevykonáva proti výslovnému zákazu organizácie.

(3) V priamej súvislosti s plnením pracovných úloh sú úkony potrebné na výkon práce a úkony počas práce obvyklé alebo nevyhnutné pred začiatkom práce alebo po jej skončení. Nepatrí sem však stravovanie ani ošetrenie, príp. vyšetrenie v zdravotníckom zariadení, s výnimkou vyšetrenia vykonávaného na príkaz organizácie alebo ošetrenia v rámci poskytnutia prvej pomoci.

(4) V priamej súvislosti s plnením pracovných úloh je aj činnosť, ktorá napomáha plnenie politických, hospodárskych a sociálnych úloh organizácie. Za týchto podmienok sa považuje za priamu súvislosť s plnením pracovných úloh aj školenie pracovníkov organizácie organizované vedením organizácie alebo spoločenskou organizáciou, príp. nadriadeným orgánom organizácie, a ďalej školenie pre funkcionárov spoločenskej organizácie organizované vyšším orgánom tejto organizácie, ktorým sa sleduje zvyšovanie politickej a odbornej pripravenosti pracovníkov.

(5) Ako pracovný úraz sa posudzuje aj úraz, ktorý pracovník utrpel pre plnenie pracovných úloh.

§ 2
Cesta do zamestnania

(1) Cestou do zamestnania a späť sa rozumie cesta z miesta pracovníkovho bydliska (ubytovania) do miesta vstupu do závodu alebo na iné miesto určené na plnenie pracovných úloh a späť; v poľnohospodárskych, lesných a stavebných závodoch cesta z bydliska na určené pracovisko alebo určené zhromaždište a späť.

(2) Cesta z obce bydliska pracovníka na pracovisko alebo do miesta ubytovania v inej obci, ktorá je cieľom pracovnej cesty, pokiaľ nie je súčasne obcou jeho pravidelného pracoviska, sa posudzuje ako nevyhnutný úkon pred začiatkom práce alebo po jej skončení (§ 1 ods. 3).

Druhý oddiel
Náhrada za stratu na zárobku a náhrada pozostalým

K § 7-14 zákona

§ 3
Pôvodný zárobok

(1) Pri určovaní náhrady za stratu na zárobku podľa ďalších ustanovení tejto vyhlášky sa vychádza z čistého zárobku, ktorý postihnutý dosahoval pred pracovným úrazom alebo zistením choroby z povolania (ďalej len „pôvodný zárobok“). Pôvodný zárobok sa vypočíta tak, že sa z hrubého zárobku vyplateného za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred pracovným úrazom alebo zistením choroby z povolania (ďalej len „pracovný úraz“) zistí priemerný mesačný hrubý zárobok, od ktorého sa potom odpočíta daň zo mzdy podľa sadzby príslušnej pre pracovníka v mzdovom období, v ktorom došlo k pracovnému úrazu. Do hrubého zárobku sa zahŕňajú všetky druhy mzdy, ktoré podliehajú dani zo mzdy a nie sú od nej úplne alebo čiastočne oslobodené.

(2) Ak pracovný pomer postihnutého netrval v deň pracovného úrazu ešte 12 kalendárnych mesiacov, vypočíta sa pôvodný zárobok z hrubého zárobku pripadajúceho na dobu odo dňa vzniku pracovného pomeru do konca kalendárneho mesiaca predchádzajúceho mesiacu, v ktorom došlo k pracovnému úrazu. Ak zamestnanie netrvalo ešte po celý kalendárny mesiac, berie sa za základ výpočtu pôvodného zárobku priemerný hrubý zárobok, ktorý dosiahli v dobe 12 kalendárnych mesiacov pred pracovným úrazom spolupracovníci postihnutého vykonávajúci rovnakú prácu alebo prácu toho istého druhu zodpovedajúcu kvalifikácii postihnutého pracovníka pred pracovným úrazom.

(3) Ak došlo v dobe uvedenej v predchádzajúcich odsekoch k trvalej zmene základnej mzdy pracovníka, prihliada sa pri výpočte pôvodného zárobku len na dobu po tejto zmene; pritom sa použije obdobne ustanovenie odseku 2.

(4) U pracovníka, ktorý časť doby uvedenej v predchádzajúcich odsekoch nepracoval preto, že bol na dovolenke alebo pre dôležité prekážky v práci, sa pri výpočte pôvodného zárobku neprihliada na dobu, v ktorej z uvedených dôvodov nepracoval, ani na náhrady mzdy, ktoré mu boli za uvedenú dobu vyplatené.

(5) Ak bol pracovník pre ohrozenie chorobou z povolania prevedený na inú prácu a choroba z povolania bola zistená až po tomto prevedení, berie sa za základ výpočtu pôvodného zárobku hrubý zárobok vyplatený postihnutému za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred týmto prevedením, ak je to pre neho výhodnejšie. Ustanovenia odsekov 2 až 4 platia obdobne.

§ 4
Náhrada za stratu na zárobku po dobu práceneschopnosti

Pri výpočte náhrady za stratu na zárobku po dobu práceneschopnosti postihnutého sa vychádza z rozdielu medzi pôvodným zárobkom a plnou výškou nemocenského, ktorá by mu podľa predpisov o nemocenskom poistení patrila pri mimoústavnom ošetrovaní.

Náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti

§ 5

Pokiaľ sa pri zisťovaní výšky náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti alebo pri uznaní úplnej (čiastočnej) invalidity berie do úvahy invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok poskytovaný z dôvodov pracovného úrazu, vychádza sa z výšky týchto dôchodkov pred odpočítaním osobitnej dane z dôchodku; neprihliada sa tiež na prípadné zníženie týchto dôchodkov podľa predpisov o sociálnom zabezpečení.

§ 6

(1) Zárobkom po pracovnom úraze sa rozumie čistý mesačný zárobok vypočítaný z hrubého mesačného zárobku postihnutého, do ktorého sa zahŕňajú všetky druhy mzdy, ktoré podliehajú dani zo mzdy a nie sú od nej úplne alebo čiastočne oslobodené.

(2) Ak organizácia, ktorá je povinná poskytovať náhradu, preukáže, že postihnutý dosahuje zo svojej viny v zamestnaní po pracovnom úraze nižší zárobok ako ostatní pracovníci vykonávajúci v organizácii, v ktorej pracuje, rovnakú prácu alebo prácu toho istého druhu ako postihnutý pracovník, považuje sa za zárobok po úraze priemerný zárobok, ktorý dosahujú títo ostatní pracovníci.

(3) Na zníženie alebo zvýšenie zárobku pracovníka po úraze v dôsledku daňovej sadzby, pokiaľ k nej došlo z dôvodov, ktoré nesúvisia s jeho zdravotným stavom následkom pracovného úrazu, pri určení výšky náhrady za stratu na zárobku sa neprihliada.

§ 7

Ak pracovník sa stal úplne alebo čiastočne invalidným následkom pracovného úrazu, ktorý utrpel do piatich rokov po skončení učebného pomeru alebo po skončení školskej dochádzky alebo štúdia, je pôvodným zárobkom odo dňa, keď mu bol priznaný invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok, priemerný zárobok, ktorý dosiahli v dobe posledných 12 kalendárnych mesiacov jeho spolupracovníci vykonávajúci prácu toho druhu, pre ktorú bol postihnutý pracovník vychovaný, pokiaľ je to pre neho výhodnejšie.

§ 8
Výplata náhrady za stratu na zárobku

Náhradu za stratu na zárobku po pracovnom úraze vypláca organizácia raz mesačne.

Náhrada škody pozostalým

§ 9
Náklady pohrebu

(1) Náklady pohrebu sú najmä náklady účtované pohrebným ústavom, cintorínske poplatky, cestovné výdavky, náklady na zriadenie pomníka alebo pamätnej tabule a úpravu hrobu a jedna tretina skutočných nákladov na smútočné ošatenie.

(2) Náhrada nákladov na zriadenie pomníka alebo pamätnej tabule nesmie prevýšiť sumu 5 000 Kčs. Náklady na smútočné ošatenie a cestovné výdavky sa uhrádzajú len najbližším príslušníkom rodiny a domácnosti zomretého.

§ 10
Jednorazové odškodnenie pozostalých

Jednorazové odškodnenie pozostalých sa poskytne manželovi a manželke na základe potvrdenia o sobáši, deťom na základe dokladu o priznaní sirotského dôchodku.

§ 11
Náhrada za stratu na zárobku v niektorých osobitných prípadoch

U pracovníka, ktorý je v čase pracovného úrazu v niekoľkých pracovných pomeroch alebo je činný aj na základe dohody o pracovnej činnosti, pri určení výšky náhrady za stratu na zárobku sa vychádza z priemerných zárobkov dosahovaných vo všetkých týchto pracovnoprávnych vzťahoch, a to po dobu, po ktorú by mohli trvať. Ak došlo k poškodeniu na zdraví v hlavnom zamestnaní, poskytne organizácia náhradu za stratu na zárobku docieľovanom vo vedľajšom pracovnom pomere, prípadne na základe dohody o pracovnej činnosti, len ak o tejto ďalšej činnosti pracovníka vedela a nepožadovala jej skončenie. To platí obdobne, ak pracovník v čase pracovného úrazu pracoval súčasne v družstve.

§ 12

Pracovníkom, ktorí utrpeli pracovný úraz v pracovnom pomere dojednanom na určitú dobu alebo pri výkone prác na základe dohody o pracovnej činnosti uzavretej na určitú dobu, patrí náhrada za stratu na zárobku vždy len do doby, kedy sa mal tento vzťah skončiť. Po tejto dobe patrí náhrada za stratu na zárobku len vtedy, ak možno podľa okolností dôvodne predpokladať, že postihnutý by bol i ďalej trvale zamestnaný.

§ 13

Ak pracovný úraz utrpel požívateľ starobného alebo invalidného dôchodku, patrí mu náhrada za stratu na zárobku po dobu, pokiaľ by sám neprestal byť zamestnaný z dôvodov, ktoré nesúvisia s jeho pracovným úrazom. Ak však dôchodca ďalej nepracuje z dôvodov, ktoré súvisia s jeho pracovným úrazom, patrí mu náhrada po dobu, po ktorú by vzhľadom na svoj zdravotný stav pred pracovným úrazom mohol pracovať.

Tretí oddiel
Spôsob a rozsah odškodnenia ostatných osôb

K § 15 zákona

§ 14

Pre náhradu škody ostatným osobám, ktoré na ňu majú podľa zákona nárok, platia odchýlky uvedené v ďalších ustanoveniach tejto vyhlášky.

§ 15
Členovia JRD

(1) Osoba, ktorá v jednotnom roľníckom družstve trvale pracuje a nie je v ňom ani v pracovnom pomere ani jeho členom, sa posudzuje, pokiaľ ide o odškodňovanie pracovných úrazov a chorôb z povolania, ako člen družstva.

(2) Pôvodný zárobok u člena jednotného roľníckeho družstva s peňažným odmeňovaním sa určuje primerane podľa § 3. U člena jednotného roľníckeho družstva, ktoré neprešlo na peňažné odmeňovanie, je základom pre výpočet pôvodného zárobku počet pracovných jednotiek, ktoré odpracoval v dobe, za ktorú sa pôvodný zárobok vypočítava; ak z vážnych dôvodov nepracoval po časť tejto doby, je základom počet pracovných jednotiek, ktoré by bol odpracoval so zreteľom na svoje osobné schopnosti a pracovné možnosti družstva. Odmena za pracovnú jednotku sa určuje každý rok vo výške zodpovedajúcej výške odmeny za pracovné jednotky ostatných členov družstva. Odo dňa, keď družstvo prestane svojich členov odmeňovať v pracovných jednotkách, je pôvodným zárobkom zárobok, ktorý by poškodený pravdepodobne v tej dobe dosiahol pri peňažnom odmeňovaní. Náhrada za stratu na zárobku sa vypláca do výročnej členskej schôdze družstva preddavkovo, vyúčtovanie sa urobí súčasne s vyúčtovaním odmien ostatným členom družstva.

(3) Úlohy súvisiace s individuálnym obhospodarovaním záhumienka sa nepovažujú za plnenie pracovných úloh.

§ 16
Učni

(1) Učňovi zodpovedá za škodu vzniknutú pracovným úrazom, ktorý sa mu prihodil pri výchove na povolanie, organizácia, ktorá výchovu učňa vykonávala v čase pracovného úrazu. Ak došlo k pracovnému úrazu v učňovskej škole riadenej a spravovanej národným výborom, zodpovedá za škodu tento národný výbor.

(2) Odo dňa, keď sa mala skončiť výchova na povolanie v učebnom pomere, patrí učňovi nárok na náhradu za stratu na zárobku len

a) po dobu, po ktorú sa následkom pracovného úrazu predĺžila jeho výchova na povolanie v učebnom pomere,

b) po dobu práceneschopnosti pre pracovný úraz,

c) ak sa stal následkom pracovného úrazu invalidným alebo čiastočne invalidným.

(3) U učňov je pôvodným zárobkom

a) po dobu prípravného obdobia odmena, ktorá mu patrí podľa osobitných predpisov vrátane hodnoty ubytovania a stravovania poskytnutého úplne alebo čiastočne bezplatne,

b) po dobu odborného rozvoja, keď nemôže vykonávať v rámci odborného výcviku produktívne práce, priemerný čistý zárobok, ktorý v tejto dobe dosahujú v organizácii pri výkone produktívnych prác ostatní učni toho istého učebného odboru,

c) odo dňa, keď sa mala skončiť jeho výchova na povolanie v učebnom pomere, priemerný čistý zárobok, ktorý dosiahli v predchádzajúcich 12 kalendárnych mesiacoch pracovníci vykonávajúci v organizácii prácu toho druhu, pre ktorú bol učeň vychovávaný.

§ 17
Študenti a žiaci

(1) Žiakom a študentom zodpovedá za škodu, ktorá im vznikla pri vyučovaní alebo pri výchove v mimoškolských výchovných zariadeniach, príslušný národný výbor, a študentom vysokých škôl vysoká škola. Ak škoda vznikla pri práci vo výrobe alebo pri prevádzkovej praxi, zodpovedá študentom a žiakom organizácia, v ktorej túto prácu vykonávali.

(2) Odo dňa, keď sa mala skončiť školská dochádzka alebo štúdium, patrí žiakom a študentom nárok na náhradu za stratu na zárobku obdobne podľa § 16 ods. 2.

(3) U študentov a žiakov je pôvodným zárobkom priemerný čistý zárobok, ktorý dosahujú kvalifikovaní pracovníci v povolaní, pre ktoré sa študent alebo žiak pripravoval. U žiakov základných deväťročných a stredných všeobecnovzdelávacích škôl sa prihliadne na duševné a telesné schopnosti žiaka pred pracovným úrazom a určí sa, v akom povolaní by sa žiak mohol po skončení školskej dochádzky uplatniť.

§ 18

Učiteľom, ktorí vykonávajú pri organizovanom zvyšovaní svojej kvalifikácie v organizáciách výrobnú prax alebo sa zúčastnia na výkone odbornej práce v organizácii, zodpovedá za škodu vzniknutú pracovným úrazom táto organizácia.

§ 19
Príslušníci ozbrojených síl

(1) Príslušníkom Československej ľudovej armády zodpovedá za škodu vzniknutú pracovným úrazom, ktorý sa im prihodil pri výkone služby, Ministerstvo národnej obrany, príslušníkom vojsk Ministerstva vnútra a bezpečnostných sborov Ministerstva vnútra zodpovedá Ministerstvo vnútra.

(2) Základom pre výpočet pôvodného zárobku osôb povolaných na výkon vojenskej základnej služby, ktorých pracovný pomer k organizácii alebo členský pomer k družstvu trvá alebo výnimočne sa skončil v ochrannej dobe, je ich priemerný čistý zárobok za 12 kalendárnych mesiacov pred nástupom tejto služby. Odo dňa, keď týmto osobám bol priznaný invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok, je pôvodným zárobkom zárobok vypočítaný podľa § 7, pokiaľ je to pre ne výhodnejšie; to isté platí u osoby, ktorá bola povolaná do inej služby v ozbrojených silách a stala sa úplne alebo čiastočne invalidnou v dôsledku pracovného úrazu, ktorý utrpela do 5 rokov po skončení učebného pomeru alebo po skončení školskej dochádzky alebo štúdia.

(3) Pri výpočte náhrady za stratu na zárobku u osôb povolaných do služby v ozbrojených silách po skončení učebného pomeru postupuje sa obdobne ako u učňov a u osôb, ktoré boli povolané do tejto služby po skončení štúdia, obdobne ako u študentov. U osôb, ktoré pred nástupom do tejto služby neboli z vážnych dôvodov v pracovnom pomere alebo v členskom pomere k družstvu, vychádza sa pri výpočte náhrady za stratu na zárobku zo zárobku, ktorý by mohli dosiahnuť vzhľadom na svoju kvalifikáciu.

§ 20
Funkcionári národných výborov a spoločenských organizácií, sudcovia a členovia advokátskych organizácií

(1) Občanom plniacim verejné funkcie pre národné výbory zodpovedá za škodu vzniknutú pracovným úrazom, ktorý sa im prihodil pri výkone funkcie, príslušný národný výbor. U funkcionárov národných výborov, ktorí sú pre výkon funkcie úplne uvoľnení zo svojho doterajšieho zamestnania, do hrubého zárobku podľa § 3 sa zahŕňa celá odmena, ktorá im podľa platných predpisov patrí za výkon ich funkcie.

(2) Funkcionárom spoločenskej organizácie zodpovedá za škodu vzniknutú pracovným úrazom, ktorý sa im prihodil pri výkone funkcie, spoločenská organizácia. Pokiaľ však títo funkcionári napomáhajú touto činnosťou súčasne plniť politické, hospodárske alebo sociálne úlohy organizácie, v ktorej sú v pracovnom pomere, zodpovedá im táto organizácia.

(3) Sudcom miestnych ľudových súdov zriadených na pracovisku zodpovedá za škodu vzniknutú pracovným úrazom, ktorý sa im prihodil pri výkone funkcie, organizácia, v ktorej je miestny ľudový súd ustavený, sudcom ostatných miestnych ľudových súdov miestny národný výbor, ostatným sudcom príslušný súd. Členom advokátskych organizácií zodpovedá krajské združenie advokátov, ktorého je advokát členom.

§ 21
Brigádnici

(1) Brigádnikom je každý, kto dobrovoľne v rámci organizovanej akcie vypomáha pri plnení dôležitých úloh vo všeobecnom záujme bez toho, že by pritom išlo o jeho obvyklé zamestnanie. Brigádnikom je aj ten, kto dočasne pomáha v jednotnom roľníckom družstve s jeho vedomím alebo kto vypomáha pri svojpomocnej družstevnej bytovej výstavbe v rozsahu svojpomoci vymedzenej národným výborom v rozhodnutí o prípustnosti stavby alebo pri stavebných akciách vykonávaných s cieľom zveľadenia prevádzkární spotrebných družstiev.

(2) Brigádnikovi zodpovedá za škodu vzniknutú pracovným úrazom, ktorý sa mu prihodil pri výkone brigády, organizácia, pre ktorú brigádnik v čase pracovného úrazu pracoval. Dobrovoľná výpomoc (brigáda) organizovaná v rámci patronátnej činnosti sa však považuje za plnenie pracovných úloh; za škodu v tomto prípade zodpovedá organizácia, v ktorej je postihnutý v pracovnom pomere.

§ 22
Iní pracovníci činní pre organizácie

(1) Nárok na náhradu škody podľa zákona majú aj príslušníci verejných alebo závodných dobrovoľných jednotiek požiarnej ochrany a príslušníci banskej záchrannej služby, ktorí utrpia úraz pri výkone služby, ako i osoby, ktoré na výzvu miestneho národného výboru alebo veliteľa zásahu a podľa jeho pokynov, príp. s jeho vedomím osobne pomáhajú pri zásahu alebo pri cvičení jednotky a pritom utrpia úraz. Príslušníkom závodných dobrovoľných jednotiek požiarnej ochrany a banskej záchrannej služby zodpovedá v týchto prípadoch organizácia, v ktorej je jednotka alebo služba zriadená, príslušníkom ostatných dobrovoľných jednotiek požiarnej ochrany príslušný národný výbor.

(2) Nárok na náhradu škody podľa zákona majú ďalej vynálezcovia a zlepšovatelia, ktorí utrpia úraz pri skúšaní, rozpracúvaní alebo zavádzaní vynálezu alebo zlepšovacieho námetu pre organizáciu alebo v dohode s ňou. Rovnaký nárok majú aj dobrovoľní príslušníci civilnej obrany, zdravotníci Čs. červeného kríža, darcovia krvi, členovia Horskej služby, ako aj osoby, ktoré na jej

výzvu a podľa jej pokynov osobne pomáhajú pri záchrannej akcii v teréne, účastníci prípravy na obranu Československej socialistickej republiky, pomocníci Verejnej bezpečnosti a Pohraničnej stráže a dobrovoľní spolupracovníci opatrovateľskej služby sociálneho zabezpečenia, ak utrpeli úraz pri plnení úloh súvisiacich s výkonom príslušnej funkcie alebo činnosti. Za škodu týmto osobám zodpovedá vždy organizácia, pre ktorú boli v čase úrazu činné.

(3) Za škodu vzniknutú pracovným úrazom osobe so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorá nie je v pracovnom pomere a ktorej príprava na povolanie sa vykonáva podľa predpisov o sociálnom zabezpečení, zodpovedá organizácia, v ktorej sa príprava na povolanie (činnosť) vykonáva. U týchto osôb je pôvodným zárobkom základná mzda (spodná hranica rozpätia tarify) patriaca postihnutému v povolaní, pre ktoré sa príprava vykonáva, vždy však najmenej suma 800 Kčs mesačne.

Štvrtý oddiel
Záverečné ustanovenia

§ 23

Pôsobnosť závodného výboru základnej organizácie Revolučného odborového hnutia pri vykonávaní zákona vykonáva u členov výrobných družstiev komisia starostlivosti o pracujúcich a u členov jednotných roľníckych družstiev komisia pre otázky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, prípadne sociálna komisia.

§ 24

Zrušuje sa vyhláška Ústrednej rady odborov, Ministerstva zdravotníctva a Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 7/1962 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o náhradách pri úrazoch a chorobách z povolania.

§ 25

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. májom 1965.

Za predsedu:

Pašek v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.